

МІНІСТЕРСТВО
У СПРАВАХ
ВІТЕРАНІВ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА
ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА
АДМІНІСТРАЦІЯ

ПОЛТАВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

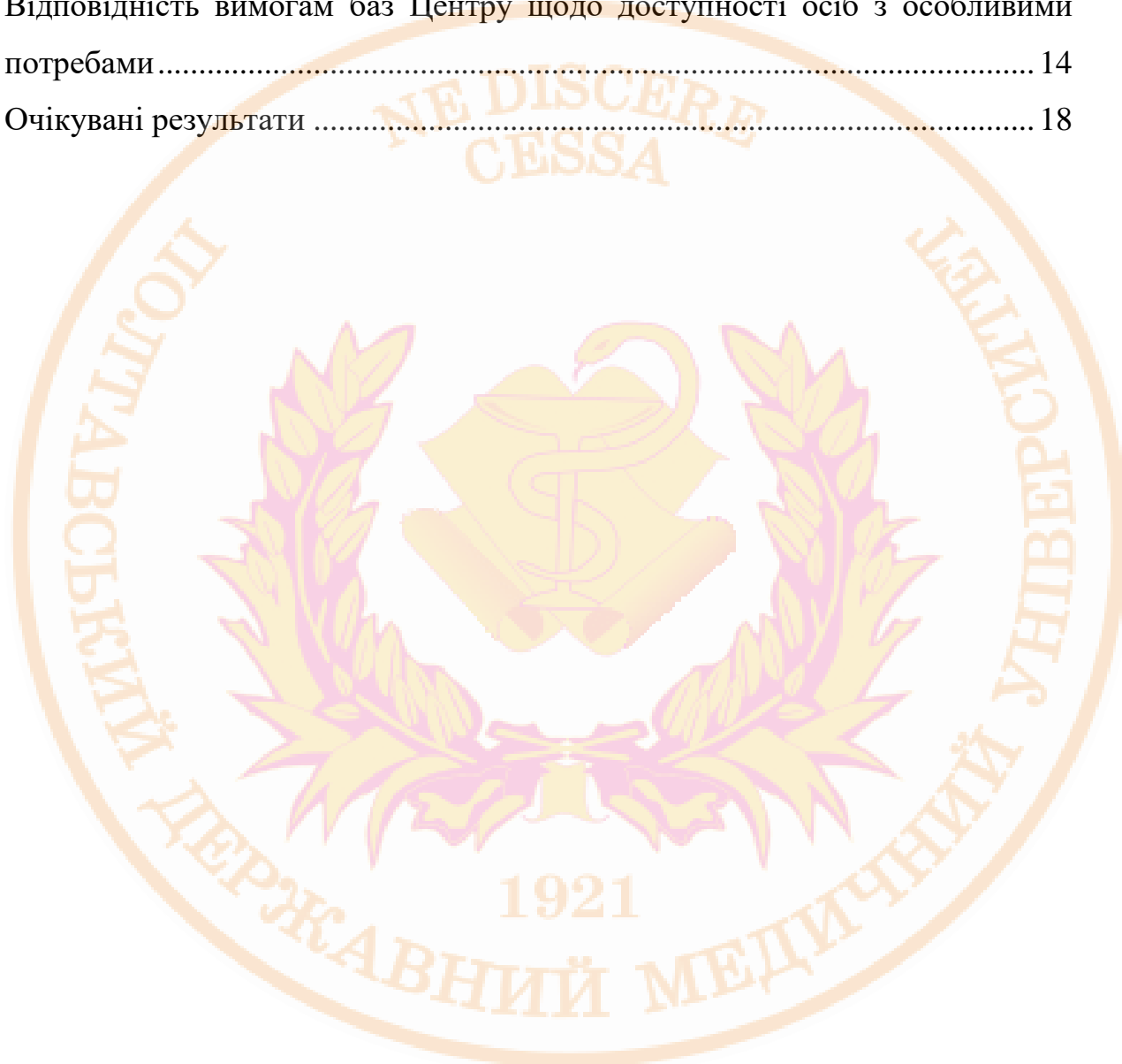
ЦЕНТР ВІТЕРАНСЬКОГО РОЗВИТКУ

**КОНЦЕПЦІЯ
ЦЕНТРУ ВІТЕРАНСЬКОГО РОЗВИТКУ
ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Полтава-2023

ЗМІСТ

Проблема, яка потребує розв'язання	3
Характеристика діяльності центру	6
Шляхи вирішення поставлених завдань	8
Умови для вирішення поставлених завдань	9
Матеріально-технічне забезпечення	9
Відповідність вимогам баз Центру щодо доступності осіб з особливими потребами	14
Очікувані результати	18

Проблема, яка потребує розв'язання

У війні проти України російська федерація застосовує сучасне озброєння, яке призводить до складної бойової травми. Військові Збройних Сил України, цивільне населення отримують поранення, які потребують комплексної реабілітації та соціальної й професійної адаптації.

За останніми даними Міністерства у справах ветеранів в Україні 851 068 осіб зі статусом ветерана війни та членів їх сімей, з них 4,1% припадає на Полтавську область. 58% припадає на учасників бойових дій, 20,8% – на учасників війни, 13,1% – члени сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, 8% – особи з інвалідністю внаслідок війни та 0,1% – на інші пов'язані категорії.

Згідно з останніми науковими дослідженнями ветерани та члени їх сімей потребують психологічної, соціальної, медичної реабілітації та професійної адаптації. Водночас усі вони стикаються з різноманітними проблемами на шляху переходу до цивільного життя. Серед останніх найбільш вагоме значення ля успішної адаптації відіграють:

1. Невизначеність пов'язана з соціальними та фінансовими проблемами.
2. Невпевненість у можливості працевлаштування.
3. Фізичні та психологічні проблеми, що обмежують процес адаптації.
4. Недостатність інформації про перехід до цивільного життя.
5. Складність та тривалість процесів в державних установах
6. Обмежена підтримка у вирішенні проблем адаптації між військовим середовищем і цивільним життям.
7. Непідготовленість членів сім'ї.
8. Стигматизоване сприйняття суспільством.

Звільнені військовослужбовці часто змінюють роботу кілька разів і можуть бути обтяжені новими фінансовими викликами цивільного життя. З іншого боку колишні військовослужбовці також мають навички та таланти, які високо цінуються на робочому місці. Тому актуальною проблемою сьогодення постає раціональний супровід на шляху професійної адаптації ветеранів.

Однак не всі військовослужбовці після закінчення війни зможуть повернутись до своїх попередніх мирних професій за станом здоров'я, тому важливою проблемою стане надання їм можливості повноцінної адаптації в суспільстві, зокрема отримання нової професії, щоб працювати і жити в сучасному світі. Тому необхідно створювати умови для можливості здобуття нової освіти ветеранів та їх подальшого працевлаштування.

Медичної, фізичної та соціальної реабілітації після закінчення війни потребуватимуть, за даними Міністерства у справах ветеранів України, близько 3 млн. осіб, з яких: учасники бойових дій (включно з 2014 р.) – 1 700 000 осіб; учасники війни (до 2014 р. – 176 908 осіб; члени сімей загиблих захисників і захисниць України – 500 000 осіб; особи з інвалідністю, ветерани війни – 600 000 осіб; особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною – 500; постраждалі учасники Революції Гідності та нагороджені Орденом Небесної Сотні – 700 осіб. На сьогоднішній день в Україні активно розвивається реабілітаційна галузь як у державному, так і приватному секторах галузі охорони здоров'я. Проте ветерани потребують логістичного супроводу на шляху реабілітації, яка може бути затребуваною протягом всього їхнього життя.

Не лише ветерани, а й члени їх сімей потребують психологічної підтримки та навичок реагування у складних ситуаціях. До того ж процес переходу від військового до цивільного життя потребує активної участі членів родини для успішного досягнення мети, які мусять володіти

необхідними навичками психологічної допомоги та розумітися на процесах соціальної реінтеграції.

Важливим аспектом успішної адаптації до цивільного життя ветераном є готовність суспільства до його повернення, що потребує розвинутих комунікативних навичок.

Вищезазначені проблеми повинні та можуть бути вирішені Центром ветеранського розвитку Полтавського Державного Медичного Університету (далі – Центр).

Характеристика діяльності центру

Діяльність центру направлена на наступну цільову групу:

- особи, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни;
- особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною;
- члени сімей осіб, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни;
- члени сімей осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною;
- члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України до умов цивільного життя.

Мета – участь у процесі реінтеграції, сприяння реабілітації та ресоціалізації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, члени сімей таких осіб, члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України до умов цивільного життя.

Завдання:

1. Сприяння психологічній, фізичній та медичній реабілітації ветеранів війни в процесі переходу від військового до цивільного життя.
2. Забезпечення доступу до необхідної інформації та сприяння ресоціалізації ветеранів війни в процесі переходу від військового до цивільного життя.
3. Допомога у процесі професійної адаптації та кар'єрного розвитку ветеранів війни, членів їх сімей членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України

4. Створення умов для психологічної підтримки ветеранів війни, членів їх сімей членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України.

Основні види діяльності центру:

- консультативна допомога та логістичний супровід;
- проведення тренінгів, лекторіїв, бесід, індивідуальних та групових занять;
- проведення опитувань та психодіагностики;
- ведення інформаційної кампанії та просвітницькі заходи;
- надання освітніх послуг;
- медико-психологічне консультування.

Діяльність центру здійснюється висококваліфікованими, конкурентноспроможними фахівцями університету, які свою роботу ґрунтують на дотриманні принципів доброчесності, людяності, гуманізму, демократії, з особистісно центрованим підходом, з урахуванням психоемоційного стану та фізичних можливостей кожного учасника даного проекту, що базуються на основних цілях Сталого Розвитку ООН.

До реалізації основних завдань Центру університет долучає кадровий потенціал клінічних та гуманітарних кафедр, з використанням тренінгових та симуляційних центрів Університету, реабілітаційно-діагностичних баз.

Реалізація Концепції розрахована на весь термін функціонування Центру, діяльність, якого здійснюється в рамках чинної Угоди про взаємодію та співпрацю між Міністерством у справах ветеранів України та Полтавським державним медичним університетом, але не менше ніж на один рік.

Шляхи вирішення поставлених завдань

Задля сприяння реабілітації ветеранів війни в процесі переходу від військового до цивільного життя забезпечуватиметься логістичний супровід на різних етапах медичної, психологічної та соціальної реабілітації цільового контингенту, здійснюватиметься їх інформування про можливості отримання послуг з реабілітації та особливості даного маршруту.

Шляхом медико-консультативної роботи та опитувань буде визначено актуальні медико-соціальні, психологічні проблеми цільового контингенту, розроблено й імплементовано шляхи їх вирішення шляхом скоординованої співпраці із закладами охорони здоров'я.

У Центрі надаватимуться консультативні послуги щодо можливостей отримання державної, регіональної, місцевої підтримки у сфері соціальної та професійної адаптації. Також буде надана можливість взяти участь у програмі підготовки помічників ветеранів (фахівців із супроводу ветерана).

Здійснюватимуться заходи, які спрямовані на:

- формування проактивної світоглядної позиції, визначення ціннісної орієнтації, підвищення рівня емоційної гнучкості;
- набуття практичних навичок планування майбутнього, розвиток навичок міжособистісної комунікації;
- розвінчування стереотипів й упереджень щодо ветеранів, дестигматизація потреб у психологічній допомозі;
- навчання методам психологічної самопомоги, першої психологічної допомоги.

Представникам цільового контингенту буде надана підготовка на короткострокових сертифікатних програмах, а також професійна перепідготовка та підвищення кваліфікації представників цільового контингенту з медичною освітою.

Умови для вирішення поставлених завдань

Матеріально-технічне забезпечення. До реалізації діяльності Центру залучаються всі клінічні кафедри (хірургічного, терапевтичного та стоматологічного профілів). Полтавський державний медичний університет понад 100 років готує працівників сфери охорони здоров'я. В університеті на сьогодні працює 505 науково-педагогічних працівників, серед яких

- докторів наук – 90;
- кандидатів наук (докторів філософії) – 403;
- мають вчене звання професора – 79;
- мають вчене звання доцента – 273.

На клінічних кафедрах Університету діють наступні навчально-практичні та лікувально-діагностичні центри: Обласний науково-практичний центр допомоги при захворюваннях слизової оболонки порожнини рота, Навчально-практичний реабілітації, Навчально-практичний центр реабілітації онкологічних хворих, Навчально-практичний центр з сімейної медицини, Полтавський обласний кардіологічний навчальний науково-практичний центр з профілактики та реабілітації «Разом до здорового серця», Полтавський обласний навчальний науково-практичний центр інтервенційної радіології, Науково-методичний Центр первинної профілактики стоматологічних захворювань у дітей Полтавської області, Навчально-практичний пульмонологічний центр, Навчально-діагностичний та лікувальний центр для хворих на хворобу Паркінсона та інші нейродегенеративні захворювання, Навчально-діагностичний та лікувальний центр для хворих на первинний головний біль, Навчально-науково-лікувальний структурний підрозділ «Стоматологічний центр».

Матеріально-технічне забезпечення клінічних кафедр Університету

Соціальна реабілітація Центром ветеранського розвитку здійснюватиметься за двома напрямками: психологічна реабілітація ветеранів та членів їх сімей; підготовка та перепідготовка ветеранів з медичною освітою на циклах підвищення кваліфікації в Університеті.

На базі Університету відкрито перший в Україні Навчально-науковий центр ментального здоров'я в межах реалізації Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?».

Психологічна реабілітація та підтримка здійснюватиметься на базі кафедри психіатрії, наркології та медичної психології та на базі Центру ментального здоров'я Університету.

Навчально-науковий центр ментального здоров'я

Мета психологічних заходів для ветеранів та членів їх сімей:

- підвищувати рівень емоційної гнучкості ветеранів та членів їх сімей,
- підвищувати рівень довіри і турботи між членами сім'ї ветерана;
- налаштовувати на безконфліктне спілкування в соціумі, розуміння себе та інших;
- розвиток навичок міжособистісної комунікації, тайм-менеджменту, план-сетінгу;

- здобуття навичок реагування на стрес та запобігання емоційному вигоранню;
- розвивати вміння взаємодіяти з власними емоціями;
- формувати проактивну світоглядну позицію особистості, визначення ціннісної орієнтації, набуття практичних навичок коротко- та довгострокового планування майбутнього;
- вчити оволодівати методами психологічної самопомоги, базовими прийомами релаксації та аутотренінгу.

В умовах воєнного часу проводиться активна консультаційна та просвітницька робота із комбатантами, волонтерами, психологами, сім'ями учасників бойових дій та ін. Здійснюється робота над створенням і популяризацією друкованих та відеоматеріалів просвітницького характеру на тему психогієни в умовах війни. З початку повномасштабного вторгнення на базі кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Університету проводяться наукові дослідження для виявлення нагальних соціально-психологічних проблем ветеранів, членів їх сімей, вимушено переміщених осіб та біженців, проводиться вивчення факторів ризику розвитку психічних захворювань та психосоціальної дезадаптації у зазначених категорій населення України.

Другим напрямом соціальної реабілітації ветеранів та членів їх сімей з медичною освітою є їх підготовка та перепідготовка на циклах підвищення кваліфікації. Ветеранам та членам їх сімей буде надана можливість навчання на циклах:

Нині в університеті навчаються 4200 здобувачів освіти за основними напрямками підготовки:

- фаховий молодший бакалавр: Сестринська справа, Фармація, Стоматологія ортопедична;

- початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти: Стоматологія ортопедична початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;
- перший (бакалаврський рівень): Парамедик, Сестринська справа, Біологія, Фармація, Фізична терапія, ерготерапія;
- другий (магістерський) рівень: Стоматологія, Медицина, Педіатрія, Громадське здоров'я, Біологія, Медична Психологія;
- третій (освітньо-науковий) рівень: Біологія, Медицина, Стоматологія, Педіатрія, Громадське здоров'я;
- післядипломна освіта: інтернатура, цикли стажування, цикли спеціалізації за вторинними спеціальностями, цикли тематичного удосконалення та тренінги з оволодіння практичними навичками.

В Університеті діє Науково-дослідний інститут генетичних та імунологічних основ розвитку патології та фармакогенетики та Міжкафедральна лабораторія, що мають можливості для проведення широкого спектру імунологічних, молекулярно-генетичних, біохімічних та морфологічних досліджень.

В Університеті створено симуляційний центр, що об'єднує міжкафедральні симуляційні класи за основними напрямками: Терапія, Хірургія, Педіатрія, Акушерство та гінекологія, Медицина невідкладних станів, Сімейна медицина. Центр симуляційного навчання та оцінювання дозволяє засвоювати та відпрацьовувати практичні навички на різноманітних манекенах і симуляторах. Крім того на кафедрі клінічної анатомії та оперативної хірургії є VR-технології, що використовуються в навчальному процесі. Для проведення навчання Університет має відповідне матеріально-технічне забезпечення, в тому числі і потужну мережу комп'ютерних класів з можливістю застосування елементів дистанційного навчання.

Відповідність вимогам баз Центру щодо доступності осіб з особливими потребами. Клінічні кафедри Університету розташовані на базі закладів охорони здоров'я Полтавської обласної та Полтавської міської рад, з якими укладено Угоди про співпрацю. Клінічні бази кафедр забезпечують безперешкодний доступ до приміщень осіб з особливими потребами згідно вимог (постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 №1187 (із змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 №347, від 24.03.2021 №365).

Заклади охорони здоров'я міста Полтави, які є клінічними базами кафедр, надали технічні звіти про доступність будівель для осіб з особливими потребами, що підтверджується листом ДОЗ Полтавської ОДА від 22.12.2021 №03/11.

Хірургічний корпус КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»

*Терапевтичний корпус КП «Полтавська обласна клінічна лікарня
ім. М.В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»*

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 №1187 (із змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 №347, від 24.03.2021 №365) проектування, будівництво і реконструкція будівель, споруд і приміщень університету здійснюються з урахуванням потреб осіб з особливими освітніми потребами (ДБН В.2.2-401:2018 «Інклюзивність будівель та споруд»). Зокрема, територія прилегла до фасаду адміністративного корпусу за адресою вул. Шевченка, 23 не містить перешкод для руху мало мобільних груп населення, будівлю обладнано пандусами, зовнішні сходи доповнені розділовими поручнями, поручні розташовані з обох боків сходинок маршу, вестибюль головного корпусу доповнено освітленням, приміщення приймальної комісії доступні, є пристосований до потреб осіб з особливими потребами туалет спільного застосування, двері не містять порогів,

обладнана територія для очікування, надаються послуги адміністратора. Біля входу до головного корпусу наявна контактна кнопка виклику чергового.

Вхід в адміністративний корпус Університету

Туалет для осіб з особливими освітніми потребами

На території університету відведено місця для паркування авто осіб з особливими потребами. Прилегла до будівлі територія обладнана для комфортного пересування – наявні пішохідні доріжки мають рівне

покриття, без перешкод, гілки дерев не заважають руху автомобілів та проходу громадян.

Територія університету

Навчальні корпуси університету, які знаходяться за адресами: вул. Небесної Сотні, 77, вул. Миколи Дмитрієва, 2, вул. Навроцького, 7 мають достатньо широкі входні двері, без порогів, на входах відсутні сходи.

Очікувані результати

За результатами діяльності Центру ветеранського розвитку Полтавського державного медичного університету, на виконання Угоди про взаємодію та співпрацю між Міністерством у справах ветеранів України та Полтавським державним медичним університетом очікується досягнення амбітної мети – збереження та максимальне покращення всебічного здоров'я ветеранів, членів їх сімей, сімей загиблих захисників і захисниць України, вимушено переміщених осіб, цивільного населення України; їх соціальна адаптація – ефективна інтеграція у суспільне життя громад, якісний перехід від військової служби до цивільного життя.

За результатами діяльності Центру стане можливим встановлення сучасних психологічних, медичних та соціальних проблем ветеранів, членів їх сімей, сімей загиблих захисників і захисниць України, вимушено переміщених осіб, цивільного населення України для подальшої розробки та оптимізації шляхів реабілітації та ресоціалізації зазначених категорій населення, а також висвітлення визначених проблематик для міжнародної спільноти шляхом публікації наукових даних та виступів у конференціях задля подальшого залучення іноземних фахівців до вирішення питань покращення якості життя і відновлення психічного та фізичного благополуччя населення України.

Столітня історія Університету та його професійний досвід з підготовки медичних кадрів та надання висококваліфікованої медичної допомоги є брендовим на теренах України та далеко за її межами.